

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ

Ψ ΠΑΡΧΟΥΣΙΝ ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἱστορίαν διότι δὲν ἠθέλησαν. Τοὺς ἄνδρας τούτους ὁ Φεγιὲ ὀνομάζει ἥρωας. Ἡδύνατο εὐκόλως νὰ διακηρύξῃσι τὸ ὄνομά των, συνδέοντες αὐτὸ μὲ διαφόρους ἀγαθοεργίας καὶ παρουσιάζοντες τὴν προσωπικότητά των καὶ δὲν τὸ ἐπραξάν διὰ νὰ ἦνε ἐλεύθεροι, ὥστε νὰ φαίνωνται ἀνέτως γενναιότεροι!

"Ἄν τὸ ἀγαθοεργεῖν καὶ εὐεργετεῖν εἶναι τῆς ψυχῆς ἀπόλαυσις ἀνεκλάλητος, δύναται τις νὰ φαντασθῇ τί εἶναι ἀμφοτέρα, ὅποταν γίνονται ἄνευ οὐδενὸς ὕλικοῦ ἀνταλλάγματος. Ἡ ψυχὴ ἡ μεγάλη καὶ ἀδιάφθορος δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ φωτισθῇ ἔξωθεν· ὑπάρχει τὸ φῶς ἀκαίμητον ἐντὸς

αὐτῆς καὶ διὰ τοῦ ἰδίου φωτός τῆς θερμαίνεται καὶ θάλλει καὶ ἀνθίζει. Τὸ ἀγαθὸν θὰ μένη πάντοτε τοιοῦτον, ὅταν ἐκτελεῖται διὰ τὸ ἀγαθὸν μόνον, τ' ὅποιον ὅσον ἀθόρυβον εἶναι, τόσον καὶ περίλαμπρον καὶ πάμ-
φωτον καὶ ἀθάνατον.

Ὁ *Ἀυτώνιος Κανέλλης*, τὸν ὅποιον, νεκρὸν πλέον, εἶναι δίκαιον νὰ περιλάβῃ ὁ δημόσιος ἔπαινος, διότι ἡ μετριοφροσύνη δὲν ἐξανίσταται πέραν τοῦ τάφου, εἴπερ τις καὶ ἄλλος σήμερον δικαιῶται νὰ συγκαταριθμηθῇ μὲ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους περὶ ὧν γράφομεν καὶ τοὺς ὁποίους ὁ τρυφερός καὶ βαθὺς μυθιστοριογράφος ἀποκαλεῖ ἥρωας. Ἡ γεννέτειρά του πόλις Θεσσαλονίκη δύναται νὰ καυχᾶται διότι μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς ἀριθμῆ ἓνα τοιοῦτον καὶ νὰ θλίβηται ἰδιαίτερώς διὰ τὸν θάνατόν του. Ἀπώλειαι τοιαῦται δὲν ἀναπληροῦνται εὐκόλως, ὅταν μάλιστα ἀναλογισθῇ τις τὴν σημερινὴν σπάνιν μεγαλοφρόνων Ἀνδρῶν.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ προσκλήσει τοῦ θείου του *d'Anastasy*, πλουσίου ἐμπόρου, ἀντιπροσώπου δὲ ἄχρι τῆς τελευταῖας αὐτοῦ τῆς Νορβηγίας καὶ Σουηδίας, μετέβη νεαρῶτατος ὁ *Ἀυτώνιος Κανέλλης*, κατακτῆσας τοῦ συγγενοῦς του τὴν ἀγάπην θερμὴν, διὰ τῶν χαρισμάτων τῆς καρδίας του καὶ τῆς ἐκτάκτου αὐτοῦ ἀγγιχνοίας καὶ φιλοπονίας. Παρὰ τοῦ θείου του ἐστάλη ἐκεῖθεν εἰς Τεργέστην, ὅπως ἐκπαιδευθῇ, κάτοχος δὲ μετ' ὀλίγον τῆς Γερμανικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, ἀφ' οὗ διεκρίθη εἰς Γερμανικὸν Σχολεῖον τῆς Τεργέστης, ἀνεχώρησεν εἰς Σῦρον, ὅπως ἀκολουθήσῃ ἀνωτέραν Ἑλληνικὴν Ἐκπαίδευσιν καὶ ἐκεῖθεν ἐνταῦθα διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν πάντοτε. Παρὰ ἐτέρου θείου του μετέπειτα, τοῦ φιλογενοῦς καὶ Ἐθνικοῦ Εὐεργέτου *Παππάφη*, ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνθα διέπρεψε μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ μεγάλου τότε ἐμπορικοῦ καταστήματος τοῦ Κελαϊδίτου, μετ' οὗ ἀκολουθῶς συνεταιρίσθη, νυμφευθεὶς καὶ τὴν θυγατέρα του.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται πλέον ἡ κυρία δράσις τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός. Ἀποκατασταθεὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατὰ τὸ 1850, εἰκοσιπενταετῆς μόλις ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, ἐπὶ τριακονταετίαν ἐτίμα τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον τῆς ἐμπορικωτάτης πόλεως τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Ἡ ὁμογενὴς Κοινότης, μνήμων τῶν πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσιῶν τοῦ *Ἀυτωνίου Κανέλλη*, δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὸ ἔντιμον καὶ παρῆγορον ὄνομά του, καθόσον αἱ ἀγαθοεργίαι του καὶ αἱ πολυεεῖς ἐκδουλεύσεις του πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς εἰσὶν ἀναρίθμητοι καὶ βεβησμένοι.

Ὁ *Α. Κανέλλης* ἐν ᾧ ἀφ' ἑνός ἤτο τοσοῦτον γενναϊοκάρδος εἰς τὰ μερικὰ συμφέροντα τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμοεθνῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲν παρέβλεπεν οἰκονόμοτε ἐθνικὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐκδηλοῖ τῆς φιλοπάτριδος ψυχῆς του καὶ τῆς εὐγενοῦς καρδίας του τὰ αἰσθητά, ὅσας εἰς Ἐθνικὰ καὶ γενικώτερα συμφέροντα ἐσήμαινον μεγάλους κινδύνους. Ὅτε τῷ 1866 ἡ αἰματόβροκτος Κρήτη ἐζήτηε τὴν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἔνωσιν αὐτῆς, ἡ καρδία τοῦ *Ἀυτωνίου Κανέλλη* ἐσκίρτησε, τοσοῦτον δὲ γενναίως καὶ ἐλευθέρως ὑπεστήριξε τοὺς πίπτοντας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, ἀδελφοῦς, ὥστε πᾶσα γραμμὴ συρομένη πρὸς τοῦτο, θὰ ἦνε ὠχρὰ καὶ

δυσανάλογος διὰ τὴν παραστατικότητα τῶν θυσιῶν τοῦ Ἀνδρός. Παιδίθεν ἀνετράφη μὲ πᾶσαν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην καὶ ἐγαλουχήθη μὲ τὸν ἐνθερμον πατριωτισμόν, ἀνδρωθεὶς δὲ καὶ κτησάμενος ἰδίαν περιουσίαν, ἐπροτίμα νὰ θυσιάζῃ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς εἰς εὐημερίαν τῆς Πατρίδος.

Ὅ,τι ὁμως ἐξόχως χαρακτηρίζει τὸν ἄνδρα εἶναι ἡ διαθήκη τοῦ Ἐθνικοῦ Εὐεργέτου **Παππάφη**, θεῖου πεφιλημένου τοῦ **Α. Κανέλλη**. Ἡ διαθήκη αὕτη δι' ἧς ἅπασα ἡ περιουσία τοῦ φιλοπάτριδος καὶ φιλανθρώπου ἐκείνου βραθυπλοῦτος περιῆλθεν εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα καὶ τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγείρεται μόλις τώρα τὸ **Παππάφειον Ὀρφανοτροφεῖον**, ὀφείλεται πρωτίστως εἰς τὸν **Ἀυτώνιον Κανέλλη**. Ἀποβλέπων οὗτος, οὐχὶ εἰς τὸ ἴδιον ἀλλὰ εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον, παρότρυνε τὸν γενναῖον χορηγὸν πρὸς τοῦτο καὶ ἐγράφη ἡ διαθήκη ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ἀνεφάνη εἰς ἔτι ὁμογενῆς, μέγας Ἐθνικὸς Εὐεργέτης.

Τιμὴ καὶ δόξα εἰς ἀμφοτέρους. Ὁ Εὐεργέτης ὁ Ἐθνικὸς ἔχει τόσα δικαιώματα ἀθανασίας, ὅσα καὶ ὁ μετριοφρων εἰσηγητής.

*
* *

Ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, παρουσιάζουσα εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου, τὴν γλυκεῖαν καὶ μελιχρὰν φυσιογνωμίαν του, φανερώνει καὶ τῆς-ψυχῆς τὸ κάλλος καὶ ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν τοῦ προσώπου ἔκφρασιν ἀποκαλύπτει ἀληθῆ θησαυρὸν ἀγαθότητος καὶ εὐθύτητος ἐν τῇ καρδίᾳ, εἰς γραμμὰς ἀδιοράτως ὑπερλαμπανούσας, ἀνακλυπτούσας ἀσυλλήπτως ὑπὸ τὰς πτυχάς, ἃς ἐχάραξεν ὁ χρόνος εἰς τὴν συμπαθεστάτην μορφήν τοῦ ἐν ἀγαστῇ μετριοφροσύνῃ ζήσαντος ἐνθέου ἐργάτου τοῦ καλοῦ καὶ φιλοπάτριδος πρεσβύτου. Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν ἔζησεν ὁ **Ἀυτώνιος Κανέλλης** ἢ μίαν ὀκταετίαν μόνον, ἀπὸ τοῦ 1887 ὅτε ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἀποκατασταθεὶς ὀριστικῶς ἐνταῦθα, μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπισυμβάντος τὴν 6ην Φεβρουαρίου 1895, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον αὐτὸ διάστημα μεγάλην ἀπετέλει παρ' ἡμῖν φιλανθρωπικὴν προσωπικότητα καὶ ἤσκησε καθ' ἅπαντα τὸν βίον του τὴν ἀγαθοεργίαν ὡς ὑπὸ ἰσχυρὸν, ἀποβαίνων οὐσιαστικῶς καὶ κατὰ βάθος φιλάνθρωπος καὶ χρησίμως πάντοτε διαθέτων καὶ τὸν πλοῦτόν του καὶ τὸν χρόνον του καὶ τὸ ἔλαιον τῆς ζωῆς του. Ὁ **Α. Κανέλλης** δὲν ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τρυφηλῶν καὶ ἀέργων ἐκείνων ἀνθρώπων, ὧν ἡ τυφλὴ τύχη ἐπλήρωσε πολλὰκις σκανδαλωδῶς τὰ βλαβάντια δι' ἀκινήτων καὶ κινήτων πολυτίμων τίτλων καὶ οὔτινες ὑπὸ ταπεινῆς κενοδοξίας ἐλαυνόμενοι, διανέμουσι κατ' ἀφορήτως ἐπίδεικτικὸν τρόπον ἐλάχιστα ποσά μεταξὺ τῶν ἀπόρων τῆς πόλεως, ὅπως ἀντὶ ὀλίγων ὀβολῶν σφετερισθῶσι κυρίως τὴν φήμην τοῦ ἐξ ἐπαγγέλματος εὐεργέτου. Τοὺς ἀπόρους καὶ τοὺς ἐνδεεῖς, τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας καὶ δυστυχεῖς, ἡ εὐεργετικὴ χεὶρ τοῦ Ἀνδρός, πάντοτε περιέβαλε καὶ ἡ ἀληθῆς στοργὴ του μετριοφρόνως, πάντοτε σιωπηλῶς, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπίδει-

ξεως ἐπαρηγόρει, διὰ νὰ πράττη μόνον τὸ καλόν, διὰ νὰ ἐξυπηρετῇ μόνον τοὺς εὐγενεῖς πόθους τῆς ψυχῆς του, ψυχῆς μεγάλης, ἡρωϊκῆς, ὅπως ἀποκαλῆ τὴν μετρίοφρονα ψυχὴν ὁ Γαλάτης μυθιστοριογράφος. Διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἢ γνωστὴ θορυβώδης διατύπωσις καὶ ὁ ἀκαιρος ὀχλικὸς θόρυβος ὁ γενόμενος μόνον ἐπὶ τῷ σκοπῷ ψευδοῦς ἐπαίνου καὶ ὡς εὐεργεσίαν καινικὴν χαρακτηρίζων ἢ διατυμπανίζων καὶ τὴν ἐλαχίστην ὠφελεῖν τοῦ πρώτου φιλανθρώπου, δὲν διελάλησαν τὰς πολυειδεῖς καὶ γενναίας χορηγίας τοῦ *Ἀντωνίου Κανέλλη*, τὴν Ἑλληνικωτάτην καρδίαν τοῦ ὑποίου τόσον διάπυρον ἐφλεγε τὸ πῦρ τῆς εὐποίας καὶ ὁ Ἑθνικὸς ἐνθουσιασμός.

Τοιοῦτον ὁμογενῆ, φιλεύσπλαγχον καὶ μεγαλόφρονα, φαίνει μὲ τ' ἀρμόζοντα ἄνθη τῆς ὑστεροφημίας ἢ «*Ποικίλη Στοά*», τῆς ὑστεροφημίας, τὴν ὁποίαν ζῶν ἀπέκρουσεν, ἧς ὅμως εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀξιοῦται ὁ *Ἀντώνιος Κανέλλης*, οὗ τὴν εὐεργετικὴν πορείαν συνεχίζει ἤδη ὁ μόνος υἱὸς του καὶ πλήρης χρηστοτάτων ἐλπίδων νέος κ. *Θεόδωρος Α. Κανέλλης*, κληρονόμος ὅλου τοῦ πλοῦτου τῶν αἰσθημάτων τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος καὶ εὐγενείας καὶ εὐλαβῆς τηρητῆς τῶν τελευταίων ἐπιθυμιῶν κατ' ἐξοχὴν ἀνεκτιμῆτου καὶ πολυτίμου πατρός.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα καὶ ἀμείβουσα τὰς ἀρετὰς τοῦ *Α. Κανέλλη*, ἐτίμησεν αὐτὸν ἐν καιρῷ διὰ τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος, ἀλλ' εἰς τὸν τάφον ὅπου κατῆλθε πρὸ ἐνὸς σχεδὸν ἔτους ὁ φιάνθρωπος ὁμογενῆς, ἄνευ παρασῆμων, κοιμᾶται ἐν ἱερᾷ γαλήνῃ μὲ ἐλαφρότατον τὸ στῆθος, ὡς παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἤσθάνθη τὴν ζωὴν πρὶν ἀποθάνει, ὡς δίκαιος διὰ τὸν ὁποῖον τὸ χῶμα τοῦ τάφου δὲν εἶναι παρὰ ἐλαφρὰ σινδόνη μετᾶξῃς.

Ψ Ε Υ Τ Η Σ

Ἔλα, ἴματα μου καὶ φῶς μου,
 Ἔνα σου φιλάκι δόσμου,
 Ἔως πότε θὰ νηστεύω
 Καὶ τοὺς ἄλλους θὰ ζηλεύω ;
 —Φύγε, ψεύτη ! . . . Χθὲς ἀκόμα
 Δὲν μ' ἐφίλησες ἔς τὸ στόμα,
 Εἰς τὰ ἴματα καὶ ἔς τὰ φρύδια ;
 Πάντα θάχοιμε τὰ ἴδια ; . . . —
 Καὶ τὸ ψεῦμα κ' ἢ ἀλήθεια
 Εἶνε ἔς τὰ φιλιὰ συνήθεια.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΡΑΒΙΑΣ

